

skrbé note. Ako hočemo dostojno nastopiti, mora nas biti mnogo, mnogo! Ker je treba za priprave dosti časa, mora odbor do gori imenovanega dné vedeti vsaj približno število. Torej naj nikdo ne odlašá, češ: saj se še pozneje lahko oglasim. Oglasila naj se pošiljajo tajniku g. Jakobu Furlanu, učitelju v Ljubljani.

V Ljubljani dné 15. prosinca 1892.

Odbor „Slovenskega učiteljskega društva“.

Še jedenkrat: Dve in trideseto leto.

To zaglavje nam je prinesel „Učiteljski Tovariš“ v prvi letošnji številki. Res lepa starost — lepa vrsta let za list, ki je v neugodnem času zagledal beli dan ter si postavil prevzvišeno in težavno nalogo: orati trdo ledino narodnega šolstva ter delovati v prid slovenskega učiteljstva.

Če pomislimo, koliko hudih viharjev je moral „Učiteljski Tovariš“ v teh letih prestati, a se je kljubu temu vzdržal tako krepák, kakoršnega vidimo danes, silijo nam nehoté v glavo misli, da je moral venderle pošteno in vestno izvrševati težavno nalogo svojo in ob jednom tudi napredovati s časom, kakor je tudi napredovalo slovensko šolstvo.

Če prebiramo posamezne letnike, vidimo, kako lepo in prijazno je spremljal učitelje na njihovih težavnih potih, kako temeljito jih je poučeval v tem in onem predmetu, kako se je boril za zboljšanje učiteljskega gmotnega stanja in kako resno je vselej, kadar je bilo le treba, zastavil svojo besedo za veljavo, čast in ugled našega stanu.

Nehvaležni bi bili, če bi ne cenili njegovih zaslug, ki si jih je stekel za narodno šolstvo! Brezobzirni in breztaktni bi bili, če bi rekli, da „Učiteljski Tovariš“ ni zvrševal svoje težavne naloge. Poudarjam posebno: svoje težavne naloge, kajti on je prvi pričel orati pusto in trdo ledino, kojo je v teku teh let spremenil že v precéj mehko in rodovito zemljo. Mož, ki je prvi prijel za plug, še živi in po vsej pravici ga diči zavest, da je z „Učiteljskim Tovarišem“

mного mnogo storil v korist narodnega šolstva ter v probuditev slovenskega učiteljstva. Ko so mu moči opešale, izročil je uredništvo sedanjemu g. uredniku, o kojem smo prepričani, da ima resno voljo delovati za povzdigo veljave „Učiteljskega Tovariša“ in ob jednom za ugled našega stanu.

Da bi pa „Učiteljski Tovariš“ še bolje mogel ustrezati željam slovenskega učiteljstva, deloval je sedanji urednik na to, da bodi „Učiteljski Tovariš“ glasilo in lastnina „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“. In to se je tudi v istini zgodilo s prvim prosincem t. l.

S tem „preporodom“ „Učiteljskega Tovariša“ začela se je nova doba — doba delovanja za slovensko učiteljstvo. Delo in trud, ki ga je imel do sedaj jedini g. urednik na svojih ramenih z izdavanjem lista, bode v prihodnje razdeljeno na več močij, kajti ves odbor bode moral sodelavati pri izdavanji našega društvenega glasila ter ustrezati željam slovenskega učiteljstva.

Pa ne samo odbor, ampak vsak član „Slovenskega učiteljskega društva“ oziroma vsak slovenski učitelj, kdor ima kaj stanovskega ponosa v sebi, je moralično prisiljen svoje moči v prid naše dobre stvari posvetiti, ker le z združenimi močmi nam bode mogoče uspešno izvrševati prelepo nalogo ter delovati za ugled in korist našega stanu. Časa tek posebno dandanes od nas zahteva, da z napetimi dušnimi

močni primemo za vajeti v blagor prihodnosti.

Pa le po slogi, po jedinstvi moremo uspešno rešiti to nalogo. Ako bomo složni, bode „Učiteljski Tovariš“ z divno močjo mirujoče in omahovalce tiral s sáboj, vcepljal nam ljubezen in marljivost do svojega poklica in iz tega neprenehanege vpliva vzrastla bode plemenita cvetka: delavnost vsega slovenskega učiteljstva. Na ta način nas bode budil „Učiteljski Tovariš“ iz duševnega spanja in postavil nam v srce zvestega stražnika, čegar geslo se bode po naših prsih razlegalo s presunljivim klicem: delaj! in tako vzbujal slovenskemu učiteljstvu zavest do poklica.

Zato sodeluj sleharni slovenski učitelj pri našem društvenem glasilu; sodeluj pa

duševno in gmotno. Duševno podpiraj „Učiteljski Tovariš“ vsakdo s tem, da v teku jednega leta, če ne več, vsaj jeden članek, praktičen poskus ali dopis uredništvu pošlje. Gmotno pa podpiraj „Učiteljski Tovariš“ vsakdo s tem, da se sam naroči na list, ga širi med učiteljstvom in narodom ter pravočasno plačuje naročnino.

Zrno do zrna pogača;
Kamen do kamna palača.

Na ta način bodi vsakdo deležen pri zidanji stavbe, koja bode našemu narodu in potomcem našim pričala o našem složenem delovanju in trudu za ugled in korist našega stanu in blaginjo slovenskega šolstva.

Jakob Dimnik.

Potreba

novega načrta za mesto Ljubljano in okolične karte v šolske namene.*)

Kdor je imel že kdaj priliko razlagati učencem zemljepisne karte in njih razumevanje, ta vé, kako težko jim je dopovedati mero, v kateri so karte napravljene, in pa njih razmerje s pravo površino predstavljene zemlje. Učenci ne morejo presoditi po predloženi karti, kako velika je v resnici tista zemlja, ki je na karti narisana in koliko iznaša prava oddaljenost na karti zaznamovanih krajev. Zato pa je treba nazornega pouka in pokazati učencem več kart jedne in iste zemlje v različni meri. Iz tega namena imajo tudi novejšje karte celih zemljin narisano v jednem kotu Avstro-ogersko monarhijo ali pa srednjo Evropo v merilu glavne karte, da potem učenci lahko primerjajo, kako ogromno zemljišče je predočeno na celi karti.

Učitelj mora učencu najpoprej pokazati načrt učne sobe, n. pr. v merilu 1:100, potem celega šolskega poslopja in bližnjih hiš. To pa se ne more narisati na šolsko tablo v isti veličini in istem merilu kakor učno sobo, zato je treba merilo zmanjšati ali razumno število povečati, n. pr. 1:1000. Pa tudi v tem merilu ne bode mogoče spraviti mnogo poslopij ter med njimi ležečih ulic, trgov in vrtov na šolsko desko, nego treba bode merilo zopet zmanjšati, n. pr. 1:2000, da se morda vse mesto na tablo spravi. Pri takem postopanju dobé učenci pojem o „pomanjšanem merilu“ (verjüngter Masstab) in se naučé spoznavati, kaj pomenijo sorazmerne številke, ki naznanjajo, v kaki veličini je karta napravljena.

Največji, vsem pristopni zemljevidi so, kakor znano, katastralne mape, narisane v merilu 1:2880, t. j. vsak mili-

*) Uredništva naših listov prosimo, da opozoré svoje čitatelje na ta poziv. Ured.